

OLGA HOLUBOVÁ

Osvobození od DPH

VYBRANÉ
OBLASTI

Wolters Kluwer

Vzor citace: HOLUBOVÁ, O. *Osvobození od DPH – vybrané oblasti*. Wolters Kluwer, a. s., Praha: 2014, s. 96

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Holubová, Olga

Osvobození od DPH : vybrané oblasti / Olga Holubová. --

1. vyd. -- Praha : Wolters Kluwer, 2014

ISBN 978-80-7478-515-3

336.226.322 * 351.72 * 336.564.21 * 341.171(4) * (437.3)

- daň z přidané hodnoty -- Česko

- osvobození od daně -- Česko

- evropské právo

- monografie

336.1/.5 - Veřejné finance [4]

© Olga Holubová, 2014

ISBN: 978-80-7478-515-3 (brož.)

ISBN: 978-80-7478-516-0 (pdf)

ISBN: 978-80-7478-517-7 (mobi)

OBSAH

Seznam použitých zkratk	5
Úvod	7

Část I **Činnosti ve veřejném zájmu osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně na vstupu**

1	Služby úzce související se sportem	11
1.1	Vymezení subjektů oprávněných k osvobození	11
1.1.1	Komunitární právo	11
1.1.2	České předpisy a praxe	12
1.2	Vymezení služeb úzce souvisejících se sportem	13
1.2.1	Komunitární právo	13
1.2.2	České předpisy a praxe	16
1.3	Příjemci služeb souvisejících se sportem	20
1.3.1	Komunitární právo	20
1.3.2	České předpisy a praxe	22
1.4	Otevřené otázky	22
2	Kulturní služby	24
2.1	Vymezení subjektů oprávněných k osvobození	24
2.1.1	Komunitární právo	24
2.1.2	České předpisy a praxe	25
2.2	Vymezení kulturních služeb	25
2.2.1	Komunitární právo	25
2.2.2	České předpisy a praxe	26
2.3	Otevřené otázky	27
3	Zdravotní služby	28
3.1	Vymezení subjektů oprávněných k osvobození	28
3.1.1	Komunitární právo	28
3.1.2	České předpisy a praxe	32
3.2	Vymezení zdravotních služeb osvobozených od daně	34
3.2.1	Komunitární právo	34
3.2.2	České předpisy a praxe	36

3.3	Související služby	41
3.3.1	Komunitární právo	41
3.3.2	České předpisy a praxe	41
3.4	Otevřené otázky	43
Část II	Ostatní činnosti osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně na vstupu	
4	Dodání nemovitostí	47
4.1	Stavební pozemek	48
4.1.1	Komunitární právo	48
4.1.2	České předpisy a praxe	49
4.2	Zastavěný pozemek	51
4.2.1	Komunitární právo	51
4.2.2	České předpisy a praxe	52
4.3	Otevřené otázky	58
Část III	Osvobození od daně vztahující se na intrakomunitární plnění	
5	Dodání zboží do jiného členského státu	61
5.1	Dodání zboží	61
5.1.1	Komunitární právo	61
5.1.2	České předpisy a praxe	62
5.2	Přepravení zboží do jiného členského státu	63
5.2.1	Komunitární právo	63
5.2.2	České předpisy a praxe	72
5.3	Status pořizovatele	77
5.3.1	Komunitární právo	77
5.3.2	České předpisy a praxe	80
5.4	Otevřené otázky	81
6	Vývoz zboží	82
6.1	Výstup zboží z EU	83
6.1.1	Komunitární právo	83
6.1.2	České předpisy a praxe	85
6.2	Přeprava	90
6.2.1	Komunitární právo	90
6.2.2	České předpisy a praxe	91
6.3	Otevřené otázky	93

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

daňový řád	zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
GFŘ	Generální finanční ředitelství
KDP ČR	Komora daňových poradců České republiky
Komise	Evropská komise
MF	Ministerstvo financí
nařízení o správní spolupráci	nařízení (EHS) č. 218/92 – Správní spolupráce v oblasti nepřímých daní
NSS	Nejvyšší správní soud
SDEU, Soudní dvůr EU, Soudní dvůr	Soudní dvůr Evropské unie
směrnice o vzájemné pomoci	směrnice Rady Evropských Společenství č. 77/799/EHS o vzájemné pomoci mezi příslušnými orgány členských států v oblasti přímých daní a daní z pojistného
Směrnice, směrnice č. 2006/112/ES, směrnice o DPH	směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty
Společenství	Evropská společenství
stavební zákon	zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
Šestá směrnice, šestá směrnice	šestá směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně

zákon č. 502/2012 Sb.	zákon č. 502/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
zákon o DPH, ZDPH	zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
zákon o oceňování	zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů
zákon o zdravotních službách	zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování

ÚVOD

Pro tuto knihu jsem vybrala několik transakcí osvobozených od daně z přidané hodnoty, na něž se účastníci seminářů a klienti často ptají. Pokusím se zde na jejich dotazy uceleně odpovědět. Jak však plátcí dobře vědí, správných odpovědí na otázky z oblasti DPH bývá mnohdy víc, než bychom si přáli. Proto doporučuji čtenářům, aby má tvrzení a návody chápali spíše jako doporučený nebo možný směr úvah, a nikoli jako neotřesitelnou pravdu.

Alespoň v něčem však neotřesitelnou pravdu nabídnout mohu: oblast DPH je harmonizována ve všech členských státech. Směrnice, judikatura SDEU a případně další předpisy k DPH by tedy měly, obrazně řečeno, vždy ležet na pracovním stole hned vedle zákona o DPH. Vědomí této skutečnosti může plátce mnohdy zachránit od doměrku, případně mu může ukázat výhodnější cestu, než jakou nabízí text zákona o DPH.

Šestá směrnice č. 388/77/EHS, která byla předlohou k vytvoření vnitrostátních zákonů o DPH pro jednotlivé členské státy, byla od roku 2007 nahrazena Směrnicí č. 2006/112/ES. Judikatura SDEU, na kterou odkazují, se mnohdy vztahuje ještě k období účinnosti Šesté směrnice, proto soud argumentuje jejími (dnes již zrušenými) ustanoveními. Tato ustanovení mají však vždy odpovídající článek i ve Směrnici. Jinými slovy, obsahově se Šestá směrnice od Směrnice neliší, a tak jsou judikáty v drtivé většině případů použitelné i dnes.

Podle preambule Směrnice by se osvobození mělo v členských státech uplatňovat jednotně, aby mohly být i vlastní zdroje Společenství vybírány jednotným způsobem. S tím souvisí i povaha pojmů, s nimiž Směrnice v příslušných ustanoveních pracuje. Jejich obsah nezávisí na soukromém právu jednotlivých členských států, ale je autonomní a musí být vykládán jednotně.¹

Osvobození je výjimkou z obecného pravidla, podle něhož se zdaňuje každé dodání zboží či poskytnutí služby. Při výkladu ustanovení týkajících se osvobození je třeba mít toto na paměti, na rozšiřující výklad zde není místo. Na druhou

¹ Například případ C-326/99 Stichting Goed Wonen, bod 47.

stranu by však měl plátce dbát i na to, aby nadmíru zužujícím výkladem nezne-
možnil aplikaci daného ustanovení, tj. aby je neoklestil příliš. Stručně řečeno,
výklad by měl být přesný a měl by zohledňovat účel úpravy.² Ve smyslu toho-
to pravidla například nelze osvobodit službu, která se skládá ze dvou rovno-
cenných, navzájem neoddělitelných plnění, z nichž jedno by bylo osvobozené,
a druhé zdanitelné, kdyby byla poskytnuta samostatně.³

Stává se, že se daňová správa při chybné implementaci či svérázném výkladu
Směrnice odvolává na její článek 131, podle něhož jsou členské státy oprávněny/
/povinny stanovit podmínky k zajištění správného a jednoduchého uplatňování
osvobození. Tyto podmínky se však týkají výhradně způsobu, jímž má být zabrá-
něno zneužívání osvobození od daně či obcházení daňové povinnosti. Členské
státy jimi nemohou měnit rozsah osvobození.⁴

² Například případ C-267/00 Zoological Society of London, stanovisko generálního advokáta
Jacobse, body 17 až 19.

³ Například případ C-44/11 Deutsche Bank AG.

⁴ Například případ C-8/81 Ursula Becker.

ČÁST I

Činnosti ve veřejném zájmu
osvobozené od daně bez nároku
na odpočet daně na vstupu